

Masni napadi na mesta v Nemčiji; Hamburg je ostal v razvalinah

Največji napad je bil izvršen zadnji petek, ko so angleška letala bombardirala čez 100 nemških mest oziroma središč nacijske muni-cijske industrije, letalstva, plovbe in petro-lejskih skladišč. Nemci pravijo, da so uničili 1230 sovražnih letal od začetka vojne

London, 4. avg.—Angleške letalske sile so danes nadaljevale napade na holandska, belgijska in francoska pristanišča ob Roknem prelivu, kjer je bilo uničeno veliko vojaško vrهنje.

Berlin, 4. avg.—Nemški bombardirni letalstvo je danes spet udarilo po pri-ništih mestih v Nemčiji; prizadetih je bilo petdeset mest. V petrolejskem pri-ništu pri Liverpoolu je bil uničen velik požar.

London, 3. avg.—Angleško letalstvo beleži danes največje uspehe v enajstih mese-cih evropske vojne. Večkrat so izvršili masni napadi iz-ka na centre vseh bojnih letalstev v Nemčiji; prizadetih je bilo sto nemških mest. Najbolj je bilo prizadeto pri-ništo mesto Hamburg, ki je bilo "malone v razvalinah."

Je drugo pristanišče mesto men; napadeno so bile veli-krupne tovarne za topove. Esenu, velike tovarne sinte-ze olja in municije v Duesen-dorfu; Kamen u, Crefeldu, Holzu, Geseckirchenu in anheimu, veliko železniško dišče Koeln (Cologne) in ve- tovarniško središče v Leip-

znu. Masne angleških bombnikov, ki so letale pri belem dnevu do 1000 čevljev visoko, so nare-šile širok krog nad Nemčijo in vogle važne industrijske to-čelo ob Baltičkem morju. Na burg sam, največjo luko v ropi, je padlo čez 1000 bomb napadci so videli mesto za- v silne oblake dima in pla-

ma, ko so ga zapustili. Istotako so druge mase an-ških bombnikov napadle le-šika v Leeuwardenu in amstedu na Nizozemskem in go belgijskih ter francoskih dišči.

Pri teh napadih so sodelovali francoski prostovoljci.

Vsega skupaj v zadnjih enaj- mesecih vojne so angleški letali izvršili okrog 3000 na- padov na več kot tisoč krajev z laskimi objekti v Nemčiji. Ta mora biti ogromna—vso njeno škodo—pa mora odte- diti škoda zadnjih dveh dni od kerih ton bomb, ki so pada- kot toča na vse nemške in- strije in važne centre. Na drugi strani so seveda mski bombniki napadli njena pristanišča in druge ke na jugu Anglije, Skot- and in v South Walesu, ampak njena obramba je večino teh al odpodila.

Berlin, 3. avg.—Nemško po- šilo priznava angleške napa- di iz zraka, naštevajo pa velike gube angleških letal in letal- ni, docim omalovažuje škodo a napadov.

Nemci dalje poročajo, da so mo njihovi protiletalski topo- streljali na tla 1230 sovraž- h letal, odkar traja vojna.

Nov pakt med Nemčijo in Jugoslavijo

Berlin, 3. avg.—Berlinški obo je naznanil, da je bila sklenjena nova trgo- nska pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo.

Tujezemcev bo deportiranih iz Paname

Washington, D. C., 3. avg.—V coni panamskega preko- pa 81 tujezemcev na depor- tacijski listi. Večina so nacijski emci, fašisti in komunisti.

30,293 novih držav- ljanov v Chicagu

Med temi je 1714 Jugoslovanov

Chicago. — Čikaško naturalizacijsko sodišče je v zadnjem fiskalnem letu, do 30. junija, izdalo 30,293 državljanstev, ki so prišli iz 41 držav. To je največje število, odkar je bil reorganiziran naturalizacijski urad leta 1925, je rekel načelnik Fred J. Schlotfeldt. Leto prej je bilo izdanih v tem distriktu, ki obsega Illinois, Wisconsin in Indiana, 22,803 državljanstev.

Ameriško državljanstvo je prejelo 16,000 moških, ostale so pa ženske; med slednjimi je bilo tudi 950 Američank, ki so iz- gubile državljanstvo, ker so se pred 22. avg. 1922 poročile z ne- državljanji.

Največ je bilo naturaliziranih Poljakov, in sicer 5313, Nemcev 4340, Italijanov 2581, angleških podanikov 3225, Rusov 1747, Jugoslovanov 1714, Čehoslov- kov 1620, Švedov 1329, Litvin- cev 1172, Norvežanov 560, Dan- cev 409, Nizozemcev 399, Bel- gijcev 304, Turkov 260, Švicar- cev 236, Francozov 147 in Pale- stincev 12.

Vzroki za ta porast, je rekel Schlotfeldt, so vojna, bojazen pred registracijo, WPA in sta- rostna pokojnina.

Nova kanadska armada v Angliji

Vmes je mnogo Američanov

Luka v severni Angliji, 3. avg.—Nova armada iz Kanade se je včeraj izkrcala na Angle- škem. Kanadčani so dospeli brez vsakega incidenta; nikjer niso naleteli na nemške podmornike.

Med Kanadčani je veliko šte- vilno prostovoljcev iz Združenih držav. Prostovoljci zastopajo skoro vse države in med njimi je veliko število bivših vojakov iz svetovne vojne. Med njimi so tudi zamorci in celo nekaj In- dijancev in nekateri so "trem- pali" stotine milj daleč, predno so prišli v Kanado.

Prevozna družba se podala uniji

Charleston, W. Va. — Po kratki stavki avtnih izvoščkov in drugih voznikov se je podala Jordan Auto Cab in Transfer Co., ena največjih prevoznih družb v tem mestu. S transport- no unijo CIO je podpisala po- godbo, ki določa zvišanje plače za pol dolarja na dan avtnim izvoščkom, voznikom tovorn- pa in uro, starostne pravice in skrajšanje delovnika s sedem na šest dni v tednu.

V Chicagu se bo regis- triralo 180,000 tujcev

Chicago, 3. avg.—Gustave Wenzel, prvi pomočnik poštar- domneva, da je v Chicagu 180,000 nedržavljanov, ki so priza- nih držav popolnoma zavrgli po zakonu za registracijo in oditi prstov.

Velemesta izgub- ljajo prebivalstvo

Ljudje se selijo v predmestja

Washington, D. C. — Iz naj- novejšega poročila zveznega cenazusnega biroja je razvidno, da ameriška vele mesta niso več tako privlačna kakor so bila nekdanj. V zadnjem desetletju se je tok prebivalstva definitiv- no obrnil iz vele mest v pred- mestja, kamor se ljudje bolj in bolj naseljujejo. Posledica tega je, da večina vele mest izka- zuje večje ali manjše nazadova- nje v prebivalstvu.

Večji porast prebivalstva iz- kazujeta le Washington, D. C., ki je relativno najbolj napredo- val, in mesto New York z naj- večjim prirastkom in deloma tu- di Detroit, Houston, Tex., in Los Angeles. Za porast Washington- na je seveda odgovorno zvišanje števila vladnih uslužbenec.

Chicago je še na drugem me- stu, toda v zadnjih desetih letih je naraslo le za 8118 oseb. Bolj pa so porasla čikaška pred- mestja, kamor se ljudje bolj in bolj selijo in grade nove na- selbine na periferiji.

Izmed 25 največjih ameriških mest je pri letošnjem štetju 13 mest izgubilo svojo redovno šte- vilko iz leta 1930. Osem od teh vele mest je padlo na prebival- stvu. Ta mesta so Philadelphia, Cleveland, St. Louis, Boston, Pittsburgh, San Francisco, Newark, N. J., in Rochester, N. Y. Cleveland je na primer na- zadoval za okrog 22,000 prebi- valcev.

Sledeče število prikazujejo število prebivalstva 25 največ- jih ameriških mest leta 1940 in leta 1930, kakor tudi njih re- dovno število, kot jih je obja- vil cenazusni biro:

1940	1930	1940	1930
vrsta	vrsta	vrsta	vrsta
1 New York	7,320,350	6,930,440	
2 Chicago	3,334,380	3,370,438	
3 Philadelphia	3,195,080	3,060,981	
4 Detroit	2,461,549	1,668,682	
5 Los Angeles	1,496,792	1,238,648	
6 Cleveland	876,390	900,429	
7 Baltimore	854,144	894,974	
8 St. Louis	818,748	821,500	
9 Boston	759,250	721,188	
10 Pittsburgh	665,384	689,817	
11 Washington	665,153	486,900	
12 San Francisco	629,553	634,394	
13 Milwaukee	589,550	578,340	
14 Buffalo	574,150	578,078	
15 New Orleans	492,282	454,702	
16 Minneapolis	489,376	464,851	
17 Cincinnati	432,852	461,160	
18 Newark	429,395	442,897	
19 Kansas City	406,175	395,748	
20 Indianapolis	386,170	364,161	
21 Houston	386,150	328,552	
22 Seattle	369,247	365,583	
23 Rochester	324,094	309,130	
24 Louisville	318,718	307,745	
25 Denver	318,415	287,861	

Kongres povečal TVA

Washington, 1. avg.—Obe zbornici kongresa sta odobrili osnutek za povečanje elektrar- skih naprav Tennessee Valley Authority (TVA). V ta namen je bila odobrena vsota \$25,000,000. Osnutek je bil izročen pre- sedniku v podpis. Povečanje elektrarskih naprav bo služilo za narodno obrambo.

Potres v Turčiji usmrtil 1000 oseb

Ankara, Turčija, 3. avg.—Čez tisoč ljudi mrtvih je posledica potresa, ki je bil zadnji to- rek v Anatoliji. Število ranjenih je še večje.

Konskripcija v Ameriki je mrtva, pišejo v Italiji

Rim, 3. avg.—Fašistični tisk v Italiji je z debelimi naslovi naznanil, da je kongres Zdrže- nih držav popolnoma zavrgel obvezno vojaško službo!

Anglija dobi komu- nalne kuhinje

Eksperiment se dobro obnesel

London, 3. avg.—Angleži naj- brže po vsej deželi dobe komu- nalne kuhinje kot korak k čim večjemu varčevanju in čim bolj- ši prehrani prebivalstva. Vodi- telji vlade so zelo zadovoljni z eksperimentom, starim en teden, ki je pokazal, da se v komunalni kuhinji da napraviti veliko cene- jše in boljše kosilo za tisoč družin, kakor pa če vsaka posa- mezna družina kuha doma. Pri- hranek je na kurivu, ker se rabi samo ena velika peč namesto ti- soč manjših peči. V komunalni kuhinji stane primeroma dobro kosilo 20c.

Angleži so dali tem kuhinjam ali kosilom ime "assembly line." Vlada je že pokazala veliko zani- manje za ta način prehrane kot obrambni korak. Sugestija za komunalne kuhinje je dobila veli- kile odmeve posebno v delavskih plasteh, ker bodo potem tudi bo- gatini prisiljeni stopiti v krušne vrzate z njimi vred in njih želo- ci bodo morali prebavljati enako jed. Med angleškim delavstvom je veliko godrnjanje in ogorče- nje nad razkošnimi pojedinami, katere bogati sloji še vedno pri- reajo.

Vladni voditelji pravijo, da je eksperiment s komunalno kuhin- jo pokazal možnost velike in na- gile ekspanzije, kakor tudi to, da se sam vzdržuje in omogoča ce- leno in dobro prehrano. To bi bilo velikega pomena za vao de- želo, ki se mrlišno pripravlja, da odbije nacijsko invazijo.

Italiji se cede sline po olju

Pričakuje bogat vojni plen v Mali Aziji

Bukarešta, 3. avg.—Kot pla- čilo za svoj vstop v vojno proti Angliji in Franciji, Italija pričakuje, da bo prišla do bogatega vojnega plena tudi v Mali Azi- ji. Kot pravijo dobro informirani krogi otišča, bo Italija po- grabila Sirijo, nad katero ima mandat Francija, z Nemčijo pa si bosta razdelili bogato mosul- sko oljno polje. Mosulska in ru- munska oljna polja producirajo letno deset milijonov in pol metričnih ton olja.

Izredno bogato oljno polje je tudi v Iraku in Iranu, nad ka- terimi ima Anglija protektorat. Produkti v Iraku je lani zna- šala 10,000,000 metričnih ton olja. Po porazu Anglije bo tudi to olje prišlo v roke fašistični Italiji in nacijski Nemčiji.

Mussolini ni čakal zaključka vojne, marveč je v Sirijo že po- slal vojaško komisijo. Če Mus- solini okupira Sirijo, bo Turči- ja sicer alarmirana, toda oti- stična diktatorja sta uverjena, da bo brez moči. Italijani in Nemci so o tem toliko prepriča- ni, da že odprto govorijo o "inter- nacionaliziranju" Dardanel in Sueškega prekopa. Pri "inter- nacionaliziranju" Dardanel naj bi po tej teoriji sodelovala z Nemčijo in Italijo tudi Rusija, Turčija pa bi igrala le manjšo in brezpomembno vlogo.

Revizija načrta obvezne vojaške službe

Washington, D. C., 3. avg.—Vse kaže, da bo načrt obvezne službe še dolgo potoval skozi kongresni mlin. Ko so pred ne- kaj dnevni znižali število moških, ki se imajo registrirati za voja- sko službo, na 12 milijonov, je zdaj nastala močna agitacija, da bi registracijo sploh odgodili za eno leto in bi v tem času po- skušali dobiti milijon prostovolj- cev v armado.

JAPONCI VIDJO VOJNO Z AMERIKO ZARADI INDIJE

Pripravljajo napad na holandske otoke

ANGLEŽI VRAČAJO Z ARETACIJAMI JAPONCEV

Washington, D. C., 4. avg.—Japonska je danes ogorčeno pro- testirala proti embargu Zdrže- nih držav za letalski gorivni.

London, 3. avg.—Vest se uradno potrjuje, da je bilo za- dnje dni aretiranih večje število Japoncev na angleških teritori- jih. S tem menda Angleži vra- čajo Japonci zaradi aretacij Angležev na njenih tleh.

Tokio, 3. avg.—V krogih nove japonske totalitarne vlade se očitno govori o prihajajoči vojni med Japonci in Zdrže- nimi državami zaradi holandske Vahodne Indije.

General Kuniaki Koiso, odli- čen japonski militarist, je več- raj rekel, da vprašanje Vahod- ne Indije ne bo dolgo viselo v zraku. Vahodna Indija, ki je bo- gata na kaveku, petroleju in kositr, bo kmalu predmet spo- ra, kajti Japonci ne bo trpe- la, da bi ta velika holandska po- seščina v Aziji še nadalje traja- la kot odprta trgovinska točka za Anglijo in Zdržene države.

"Japonska se pripravlja," je rekel Koiso, "da čim prej osvobodi narode v Aziji laped vsa- kega jarma Evrope in Amerike. To je naša naloga, katere se do- bro zavedamo. Seveda bodo re- kli, da olje, kaveku in kositr v Vzhodni Indiji spada na sve- tovrne trge; zlasti bodo to rekli Zdržene države, ki so odvrane od vzhodnoindijskega kaveku. Mi bomo pa rekli: surovine v Aziji spadajo najprej narodom v Aziji—in to povzroči konflikt."

Otoki Vzhodne Indije so zdaj pod kontrolo lokalne kolonialne vlade, katere nima skoro nobe- nih stikov z nacijsko kontrolir- ano Holandijo. Ta vlada pravi, da bo odločno branila status neodvisnosti teh otokov, vendar so sredstva njene obrambe rev- na in ne bo mogla ničesar opravi- ti, če pride napad s strani Ja- ponske.

Molotov navdušil fašiste v Italiji

Odleglo jim je: vojne z Rusi ne bo!

Rim, 3. avg.—Fašistom v Ita- liji je silno odleglo, ko so v četrtek silili predsednika sovjets- ke vlade Molotova, kako je na- glasal prijateljstvo do Italije in se jezil nad Angleži in Ameri- čani; zlasti jim je prijala nje- gova jeza nad Američani. Ita- lijanski fašisti, ki so še pred nekaj dnevi špekulirali, da pri- de Italija v konflikt z Rusijo zaradi kontrole nad Balkanom, so zdaj uverjeni, da jih Stalin ne bo nadlegoval, ko pride nji- hov dan—raztrganja Jugosla- vije.

Anglija se je iznebila Chamberlaina

London, 3. avg.—Neville Chamberlain, diplomat z mare- lo, je odšel iz javnega življenja Anglije in najbrž se nikdar več ne povrne. K odhodu je pomo- glja njegova bolezen, ki ga je poslala v bolnišnico. Njegovo mesto v vladi je sicer še prazno, a pričakuje se, da ga nadomesti stari Lloyd George.

Domače vesti

Obiski

Chicago. — Tony Koncilja in Bill Jereb iz North Chicago sta 2. t. m. obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete. — Obi- skala nas je tudi Pavlina Vezo- višek iz Rock Springa, Wyo.

Avtomobilska nesreča

Chicago. —V noči od sobote na nedeljo so se težko pobili pri av- ni koliziji Leo Vider, sin gl. taj- nika SNPJ, Frank Vidmar, Law- rence Gradišek in Matthew Sol- ka, vsi mladi fantje, ki so bili odvedeni v bolnišnico v Ottawi, Ill. Nesreča se je zgodila tam v bližini.

Iz North Chicago in Waukegana

North Chicago. — Pred dne- vi so našli v gozdu rojaka Fran- ka Goloba obešenega. Visel je na drevesu že dalj časa, tako da ga je bilo težko spoznati. Koli- kor je znano, ni bil član nobene slovenske podporne organizaci- je, doma je pa bil od nekega na Dolenjskem. — Leo Bizjak, sin Leona in Frances Bizjak, ki sta oba člana SNPJ, se nahaja že sedem mesecev v okrajni bolni- šnici in ni več upanja, da bi okrev- al. — Harold in Antonija Harper, oba člana društva 14 SNPJ, sta dobila hčerko, naša jednota je pa dobila novo čla- nico.

Cankarjev glasnik

Chicago. — Julijka številka Cankarjevega glasnika, meseč- nika za leposlovje in pouk, ima sledečo vsebino: Tragične iluzi- je (uvodnik), E. K.: Naš Peru- šek (pesem), Jakob Zupančič: Biser (črtica), Anton Debeljak: Očetu v slovo (pesem), Ivan Jontes: Malodušnost (pesem), E. K.: Julkina zmota (nadalje- vanje novele), Anton Debeljak: Topla tišina (pesem), E. K.: Drečetočna pot (nadaljevanje pesnitve), O začetkih življenja, Etbin Kristan: Čudotvorna smrt (nadaljevanje povesti), S to številko je bil zaključen tretji letnik te revije in prihodnji mesec se začne četrti. Cankar-jev glasnik stane tri dolarje na leto, posamezna številka pa 30c. Naslov: Cankarjev glasnik, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Podlegel poškodbam pri delu

Little Falls, N. Y. — Carl Marovšek, star 64 let, je bil tež- ko poškodovan pri delu v tovar- ni v zadnjem mareu in zdaj je umrl za temi poškodbami. Do- ma je bil od Slovenskega Grad- ca in v Ameriki je živel 37 let. Tu zapušča ženo, sina, dve hče- ri in tri brate. Bil je član dru- štva 282 SNPJ.

Milwaukee novice

Milwaukee. — Dne 27. julija je umrla Mary Mesarič, stara 78 let in rojena v Spodnjih Ja- blanah pri Cirkoveh na Spod- njem Stajerskem. V Ameriki je bila 28 let in tu zapušča sina in dve hčeri. — Veliko število Slo- vencev in Hrvatov je spet do- bilo državljanski papir. — Za- dnje dni je bil operiran znani trgovec s premogom Martin Za- gorec. — Poroke: Wm. Fass in Klara Gerzin, Steve Shammal in Frances Zrimšek, Fr. Gasperič in Anna Vestečnik, Ernest Ra- decki in Marion Klopčič ter Viktor Žagar in Mary Gralin- ski. — V sosednjem Sheboyga- nu sta bila poročena Robert Dicke in Hermina Prislund, hči predsednice Slovenske ženske zveze, dalje Jos. Udovc in The- resa Zagožen. — Stiriidesetlet- nico poroke sta slavila zakon- ska Anton Sterk.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Dne 1. avg. je v bolnišnici umrl Jos. Sercel, rojen v Steeltonu, Pa. Tu zapu- šča ženo in hčer, v starem kra- šu pa sta še dve sestri. Bil je član društva 5 SNPJ. — Da- lije je umrl mladenič Frank Grandovec, tudi rojen v Ame- riki.

MOSKVA NAGLA- SILA PRIJATELJ- STVO Z NACIJO

Molotov vidi možnost raztegnitve vojne

ZAFRIKNIL JE AN- GLIJO IN AMERIKO

Moskva, 3. avg.—Pri zaseda- nju vrhovnega sovjeta (parla- menta), ki je bil sklican, da ali- ši poročilo o mednarodni situa- ciji in sprejme v območje so- vjetske Rusije tri baltičske države — Litvo, Lituanojo in Es- tonijo — je sovjetski premier in zunanji minister Molotov zo- pet naglasil prijateljstvo a Hit- lerjevo Nemčijo, kakor tudi z Italijo.

O nemško-ruskem paktu je rekel, da ni samo velikega eko- nomskega pomena, marveč je tudi "zagotovilo Nemčiji, da se lahko počuti varno" na vzhodu. Odnosaji z Italijo so se izbolj- šali in izmenjava mnenj poka- zuje, "da obstaja vaa možnost" za medsebojno sporazumevanje v zunanji politiki in povečanje trgovine.

Zafrknili pa je Anglijo in Ameriko. O odnosajih s prvo je rekel, da je težko pričakovati izboljšanja odnosajev v oči- gled "sovranih aktivnosti," katere je Anglija v preteklosti izvršila nad Rusijo. Toda zadnje čase "je Anglija pokazala željo za iz- boljšanje odnosajev" s tem, da- je v Moskvu poslala levičarsko orientiranega Crippsa kot po- slanika.

O odnosajih z Ameriko, "ki podpira Anglijo, ni nič dobrega povedati." Rekel je, da Ameri- ka kaže "nezadovoljnost" a so- vjetskimi uspehi in je dostavil, "da to nas ne briga."

Odnosaji z Japonci so nor- malni in so močni izboljšanja; izgledi so, "da si Japonci to tudi želijo. Ako ob stranki razu- mevata potrebo po odstranitvi nekaterih zaprek, je pobotanje mogoče."

Trgovinski odnosaji s Finko in Svedsko so zmorni izboljša- nja v korist vseh, toda Finko je posvaril radi sovražne agitaci- je s strani nekaterih elemen- tov.

Molotov je tudi rekel, da je možnost raztegnitve "imperia- listične vojne" na zapadno he- misfero, kar pomeni, da bo voj- na postala svetovna. Konec ev- ropeke vojne še ni na vidiku, to- da Rusija bo ostala nevtralna.

Vrhovni sovjet je soglasno odobril Molotovovo poročilo, v katerem je tudi naglasil, "da moramo prav tako povečati našo čuječnost znotraj in zunaj kakor smo zvišali delovnik, da izboljšamo našo obrambo. Naše ljudstvo mora biti mobilizirano v stalni pripravljenosti, tako da nas ne bodo našli sovražniki pre- senetili z nobenim trikom."

Vrhovni sovjet je tudi sogla- sno potrdil aneksiranje treh bal- tiških držav in v Besarabije in tako je prebivalstvo Rusije na- raslo na 193,000,000. Navzoč je bil tudi Jože Stalin, ki je bil ob prihodu v bivo carjevo ložo de- ležen petminutnih ovacij s stra- ni 1200 "poslancev".

Komunisti "prodali" list trem stankam!

New York, 3. avg.—Komu- nistični dnevnik Daily Worker je bil zadnje dni "prodan" trem stankam — ena je stara 62 let, druga 70 in tretja 81 — ki ga bodo izdajale pod firmo "Keep American Press Free, Inc." Tajnik komunistične stranke Browder je rekel, da je Daily Worker s to "kupitjo" prenehal biti lastina komunis- tične stranke, imel pa bo še na- dalje njeno podporo!

Novice iz starega kraja

Slovenije
KOD CRNEGA
TRAJA

Trbovlje, 19. junija. — Statistični podatki zadnjih dveh let kažejo, da je v Trbovljah bilo 3538 glav živine, v letu 1938 pa 375.800 kg, za leto 1939 pa 423.100 kg mesa. Vrst zaklane živine, kar je z ozirom na odgovarjajočo trboveljskega prebivalstva letno 30 kg, dnevno pa 1 kg mesa na osebo.

Smrtna nesreča na premošnjem kolodvoru
Ljubljana, 19. junija. — Zadnji čas so obratne nesreče na železnici izredno pogoste. Skoraj ne mine dan, ne da bi moral listi poročati o večji ali manjši nezgodi, ki se je primerila na kakšnem večjem kolodvoru ali na progi, med njimi pa nikakor niso redki smrtni primeri. Ze večkrat je bilo ugotovljeno v javnosti, da je železniško osebje čez vsako mero preobremenjeno in da bi bilo treba delovne razmere v železniški službi nujno revidirati in izboljšati.

Danes se je na premošnjem kolodvoru v Trbovljah spet pripetila huda obratna nesreča, ki je zahtevala življenje 52-letnega kurjača Jožeta Gubaleitnerja, ki je po rodu iz Stare vasi pri Velenju, stanuje pa na Magdalenski cesti v Mariboru. Ko sta pri vozila do Trbovelj, sta s strojevodjo ustavila vlak, da v premošnjem skladišču zraven separacije napolnita tender. Odkar delajo naši rudniki s polno paro, je tudi na premošnjem kolodvoru v Trbovljah noč in dan izredno živahen promet. Ko je Gubaleitner imel okrog lokomotive polne roke dela, je privozi milo premikalni vlak in ga tako nesrečno stisnil, da je dobil hude notranje in zunanje poškodbe. Brž so ga naložili na vlak, da ga prepeljejo v Ljubljano, a že med prevozom je izkrmavel. Namesto na kirurški oddelku so mrtvo truplo prepeljali v prosekturno splošno bolnišnico, kjer bo počakalo pogreba.

Vlomilski obisk v škocjanskem župnišču
Škocjan pri Turjaku, 9. jun. — Dolgo že nisimo ališali o škocjanski dolini. V nedeljo se je na go razširila novica o drznem vlovu v škocjansko župnišče. Kakor vsako nedeljo, se je tudi takrat zbralo k zgodnji maši mnogo vernikov. Ko so po maši kmetje stali v gruči pred cerkvijo in se šli to in ono pogovarjali o letini, košnji in vojni, se je začel iz župnišča župnikov krik: "Okrađen!" Ljudje so pohiteli v župnišče in zvedeli tole: ko se je župnik vrnil po maši v župnišče, je takoj opazil nered. Ključavnice in kljuke na vratih so bile polomljene in odrgane. Župnik je začel klicati in je planil k omari, v kateri je imel spravljen denar. Tu ga je čakalo najhujše presenečenje. Dva

predala sta bila odprta in iz enega izmed njih je bilo ukradenih 10 tisočakov, samokres in 70 nabojev. V sosednjem predalu, ki ga je tat tudi odprl, so ležali 4 tisočaki, ki sta jih dva mlada poročenca prinesla pred nekaj dnevi župniku v varstvo. Gotovo bi bil tat tudi te odnesel, če bi ne bili v kuverti.

Kako je prišel tat v župnišče in kako odšel, ne da je pri tem zarjula četa psov na farovski dvorišču in ne da bi to čul farovski hlapec, ki je opravljal svoj posel v hlevu, je uganka. Vsekakor se je tat prikradel v župnišče že pred mašo ali pa že zvečer in je potem v župnišču, ko ni bilo žive duše, nemoteno opravil svoje delo. Preden pa so se verniki vrnili iz cerkve, je pobegnil bog ve kam. Vidi pa se, da je bil mojster. Župnik je takoj alarmiral orožniško postajo v Grosupljem in na Turjaku.

Motor je treščil v kmečki voz

Zužemberk, 20. junija. — V nedeljo se je pripetila na osem in nepreglednem ovinku na voglu Smoletove hiše v Zužemberku huda nesreča. Iz trga se je peljal proti Novemu mestu neki kmet na sejemo po prašice, z druge strani pa je pridiral motor s prikolico. Oba vozača sta se znašla v trenutku prav na voglu. Ker se motokiklist ni mogel zaleteti v hišo, se je v konja in voz. Drugega izhoda ni bilo. Pri udarcu je vrglo v naročju matere sedečega sinčka z vso silo pod voz in motor, da je obležal nezavesten.

Priča dogodka, visokošolec Hotko Dušan, je brez oklevanja skočil pod voz in izvlekel izpod njega otročiča vsega krvavega. Njemu gre hvala, da niso kolesa voza in konjske noge zadali otroku morda smrtnih udarcev. Otroka je odnesel takoj v bližnjo hišo. K sreči je bil v bližini zdravnik dr. Kožuh iz Kočevja, ki je nudil prvo pomoč.

Precej hudo poškodbo na glavi je dobil tudi kmet. Enako je bila deležna večjih prask po glavi tudi mati. Ostala dva sta k sreči ušla poškodbam. Zelo je dalje poškodovan konj in motor je precej razbit.

Kdo je zakrivil nesrečo, se še ni natančno ugotovilo. Glavna krivda pa je seveda v nepreglednem ovinku. Čudno je, da cestni odbor ne namesti na tem mestu varnostnih znakov in izven tega znakov za dopustno hitrost skozi trg.

Pripomniti moramo še to, da se pri nas sploh malo brigajo za izvajanje voznega reda. "Vozni desno, prehitvaj levo!" Po vrhu tega brzijo skozi trg vozila z blazno hitrostjo, tako da so pešci stalno ogroženi. Paži naj se tudi strogo na to, da bo vsako vozilo imelo ponoči luč, kar je pri nas redkost.

Dobra primera

Nemški pesnik Liliencron (1844 do 1909) je bil nekoč v družbi nekega gospoda, ki je ne prestanto govoril o svojih prednikih in hvalil njihova sijajna dela. Pesnika je jezilo to hvalisanje, zato mu reče:

"Kadar tako govorite o svojih slavnih prednikih, moram zmerom misliti na — krompir."

"Zakaj neki?"

"Tudi pri krompirju je namreč tisto, kar je najboljšo, že pod zemljo."

William Green, predsednik ADF, čestita Danielu W. Tracyju, katerega je Roosevelt imenoval za zveznega delavskega podtajnika. Tracy je bil prej predsednik Mednarodne bratovščine elektrikov ADF.

Ni boj ljudi, nego narodov

Danes so v pravi frontni nevarnosti tudi ženske in deca za bojiščem

Bombe, ki jih mečejo danes letala, nosijo s seboj več ubijajočih sil, kakor jih je bilo treba za časa vojne Aleksandra Velikega. Dandanes je vojna degenierala pravi boj. Bombardiranje uničuje moralo, zmanjša odpornost naroda in preprečuje možnost hitrih protinapadov. To že ni več vojna, je pravo ubijanje. Poedini borec ne gre danes v bitko, da bi reagiral na izživanje sovražnika. Danes se ne bori vojska proti vojski, človek proti človeku, temveč narod proti narodu.

Tudi človek je degeneriral. Ko so pozivali srednjeveški vitezi nasprotnike na boj, ni sodelovala nobena ženska, ki bi mogla biti pri tem ranjena ali ubita. Ko je Napoleon obkolil sovražnika, ni bilo na bojiščih otrok. Celo divji Džingiskan ni napadel neoboroženega prebivalstva.

Kaj bi rekel danes angleški državnik Disraeli ali pa nemški kancelar Bismarck o nenapovedani vojni? Vse obrambno orožje ne more ščititi pred nenadnim napadom. To, kar je bilo nekdanj vojni polje, je danes prostor, kjer bivajo ženske, deca, starčki. Ozek prostor med dvema vojskama, polno smrtne nevarnosti, zdaj vohče na obataja. Fronti se pomešata med seboj, razni "klini" in "žepi" se zadirajo v sovražno ozemlje, smrt kosí globoko v notranjost držav, med civilnim prebivalstvom.

Orjaški bombniki lete v višini 4000 m, tako da čuješ le brnenje motorjev. Nosijo pa s seboj podnevi in ponoči najmodernejša sredstva za uničevanje, ubijanje. Čim se znajdejo nad mestom, se znebijo ti velikani svojega strašnega bremena, spodaj pod njimi pa žive deca in brezmočne žene. Nič ne pomaga dvigati rok, rušijo se hiše, pokajo kanalske cevi, stavbe razpadajo v kose, zavijajo se v dim pred preplašenim ljudstvom.

Ko so nekdanj v množicah ubijali Indijance, niso bili ljudje izpostavljeni tolikšnim grozotam. Letalski napadi imajo v glavnem tudi cilj, razburiti frontnike v boju ob zavesti, da nosijo bombniki preko njih tudi zemljo.

smrt za njih žene, matere, sestere.

Vojna je danes boj dveh narodov. In kadar se bori en narod proti drugemu, tedaj ni noben borcev. Vsaka stran uporabi vsa razpoložljiva sredstva. Če torej tudi ženske pomagajo v tovarnah za orožje in drugod, so tudi one nasprotnik. Neusmiljena filozofija terja, da se tudi one ubijajo.

Daleč je tedaj oni čas viteštva, ko so se na bojišču pojavljale le podveze ali drugi znaki ženskega priznanja in ljubezni na viteških prsih. Današnja žena je prav tako izpostavljena nevarnostim vojne in smrti, kakor borec na fronti, ki je dejansko ni ...

Vsaka ženska je lahko ljubka — če le sama hoče

Ne slepomišljamo, temveč priznamo si, da imajo lepi ljudje v svetu sicer več uspeha, toda manj sreče. Še najbolj je lahko zadovoljna tiista ženska, ki jo je narava obdarila s čedno postavbo in s simpatično zunanjostjo, čeprav se ne more prištejati prav k lepoticam. Tragika lepote je namreč, da so preveč egocentrične, obrnjene same vase in prav zato pogosto — prazne glave. Takšnih lutk se tudi občeudovalci še tako popolne lepote kmalu navlečajo.

Vsaka zdrava ženska je pa lahko ljubka, če le sama hoče. Ljubkost ni toliko kakor lepota odvisna od pravilnosti črt kakor od nekega določenega čara osebnosti, od nastopa, od telesne držbe in od človekovega temperamenta. In vsaka ženska, ki ji je do tega, da ima v življenju uspeh, mora gledati, da popravi in odstrani tisto, kar jo kazni.

Danes ne nameravamo pisati o raznih dragih lepoticah, ki si jih tako ne more sleherni kupiti, pa tudi ne o začudnem lepoticenju. Omeniti hočemo samo nekaj glavnih pravih za nego ljubkosti, pravih, ki se po njih lahko ravna sleherni, še tako zaposlena mati in gospodinja ali pa sleherni poklicna ženska.

Utrujenost prav dobro prežene s gnetenjem tilnika in ravnanjem hrbtenice. Na prvi pogled se zdi to precej nenavadno in težavno; v resnici je pa prav enostavno in preprosto. Vaja najstarejša hči ali pa vaša mož naj vam zvečer pregnete tilnik in čutili boste, kako se vam bo poživljajo občutek razliti po vsem telesu. Kri vam bo prišla hitreje krožiti po žilah in vam bo zaplala tudi v obraz, tako da boste dobili bolj svežo barvo lic in živahnost izraz. Za lepo držo, za odstranitev lahkih bolečin v križu, vam priporočam "ležanje na palci."

"Kaj je pa spet to?" bo vprašala ta ali ona začudeno. Ležanje na palci omešča, izproži hrbtenico, vas dela prožnejšo in zato tudi mlajšo. Po nekaj takšnih poskusih vas bo sicer v začetku nekoliko bolel hrbet, toda ko se boste privadili tej vaji, je ne boste mogli črtati iz svojega programa.

Važno je, da vadite to vajo vsak dan, in sicer najmanj dvajset minut. Prepričana sem, da jo pozna že marsikatera lepa žena, toda sebična, kakor je, je kajpak noče izdati drugim. Vzamete navadno, precej debelo pa

lico, nekako tako debelo kakor držaj metle. Ležate na tla ali na mizo — to je vseeno, samo ravno in trdo mora biti — in sicer na palico. Palico imate tik pod tilnikom. Nato se spuščate po polici od vretenca do vretenca, hrbtenice, tako da prav čutite, kako vam drži hrbtenico po trdi podlagi. Če le morete, se pokrijte pri tem z odejo. Trda, neprožna hrbtenica vas bo prve dni bolela, toda čez nekaj dni se boste počutili kakor prerajeni. Pozneje, ko se boste že privadili tej na videz težavni in utrudljivi vaji pri ležanju, se dvignite roke v višino glave. Tako boste še pospešili krvni obtok. Prav pospešitev krvnega obtoka v hrbtenici je skrivnost uspeha te vaje; tako boste dobili apetit lepo drži, s palice boste pa vstali spočiti in pripravljeni za nove napore. Razen tega ta vaja krepi šibek hrbet in omili bolečine v križu.

K ljubkosti ženske spada kajpak predvsem obraz. Večkrat zaplete pravilna nega obraza več kakor razne drage kreme. K pravilni negi obraza kajpak točenje — ne masaža! — obraza. Koža na obrazu je tako občutljiva, posebno okrog oči, da si vam ne upam svetovati masaže, kajti le prelahko bi si poteze na obrazu z nepravilno masažo pokvarili na mesto popravili. Prav lahko pa poskusite s točenjem obraza. Zvečer, ko si obraz dobro izmijete, si dajte na konice prstov nekoliko srednjemastne kreme in si pretolcite obraz od spodaj navzgor s kratkimi in precej močnimi udarci prstov.

Če naj omenim, da tudi poklicna ženska ali gospodinja ne sme zanemariti tistih pravih za nego obraza in telesa, ki so tako rekoč neizogibna, to je: čiščenje obraza in zob sleherni večer, nekoliko telovadbe, čeprav ne mnogo, umivanje vsakega telesa s hladno vodo, in če tem pravilom pridamo še naša današnja nasveta, potem lahko smelo trdim, da to za ohranitev mladosti in ljubkosti ni preveč. Vsaka ženska, ki hoče ostati dolgo ljubka in čedna, vsaka, ki hoče obdržati ljubezen svojega moža takšno, kakršna je bila prva leta po poroki, bo pa hotela storiti tudi nekaj zato, da bi si arečo zaslužila.

Optimist

"Ali je vaš mož doma?"

"Da," odgovori gospa Marička.

"Sijajno, naposled bom vendar dobil svoj denar."

"Vi ste pa optimist! Ali mislite, da bi moj mož sedel doma, če bi imel denar?"

Tekstilni bossje pred sodiščem

Obtoženi so kršenja Wagnerjevega zakona

Waycross, Ga. — (FP) — Petnajst uradnikov in uslužbencev Fitzgerald Cotton Mills Co. je bilo postavljenih pred sodišče pod obtožbo, da so kršili Wagnerjev delavski zakon in se zatirali proti civilnim svobodam, ki so garantirane v ustavi. Obtožnica je silna oni, a katero je pred nekaj leti zveza na vlada nastopila proti premošnjim baronom v okraju Harlanu v Kentuckiju.

Zvezni pravnik Thomas A. Dodd je v svojem otvoritvenem govoru orisal poroti prestopke obtožencev. Ko so se delavci organizirali in dobili večino pri tovarniških volitvah, ni družba hotela nič ališati o sklenitvi kakšne kolektivne pogodbe. Enostavno je zaprla tovarno in delavce poglala na cesto, potem pa jih je obvestila, da se lahko vrnejo na delo tisti, ki odstopijo od unije. Tisti, ki so potem zopet stopili v unijo, so bili odslavljeni.

V februarju leta 1938, takoj po tovarniških volitvah, v katerih je unija zmagnala, je bil ugrabljen, pretepen in iz mesta pognan tudi organizator tekalne unije CIO W. Dodge.

Med obtoženci sta predsednik in podpredsednik družbe in več bossov ter uslužbencev — kompanijkah podrepanikov.

Naciji v Berlinu ploskaja Molotovu

Berlin, 3. avg. — Nacijski tisk v Berlinu je s velikim veseljem pozdravil govor sovjetskega premijera Molotova v Moskvi, ki je ponovno poudaril prijateljstvo sovjetske Rusije s nacijako Nemčijo in fašistično Italijo, obenem pa je napadel Anglijo in Združene države.

Francoški faliati obsodili Gaulla v smrt

Vichy, Francija, 3. avg. — Posebno francosko sodišče je večer, obsodilo francoskega generala Charlesa de Gaulla v smrt v odsotnosti. Gaullie se nahaja v Angliji, kjer poveljuje francoskim prostovoljcem, ki nadaljujejo z Angleži vred vojno z nacijsko Nemčijo.

Farmarji dobili \$908,468,872 od vlade

Washington. — Zvezni poljedelski department poroča, da je v problem fiskalnem letu, zaključeno 30. junija, vlada izplačala ameriškim farmarjem \$908,468,872. Ta vsota jim je bila izplačana kot subvencija ali podpora za konserviranje zemlje in omejitve pridelkov.

Cleveland bo praznoval Labor day

Cleveland. — Tukajšnje organizirano delavstvo se pripravljaja na veliko parado, ki jo priredi na svoj praznik Labor day. V paradi bodo dramatizirane delavske pridobitve in delavska moč.

Preprosta rešitev

Ona: "Dragi, pusti me v planine, vsak dan bom mislila na te!"

On: "Draga moja, ostani rajši doma in misli na planine."

V blagi spomin prve obletnice smrti /
mojega dragega soprega

PETRA SELIŠNIKA

kateri je preminul 5. avgusta 1939.

"Moj spomin na Tebe še vedno živi in bo živel v srcu mojem do konca življenja mojega. Grenko je spoznanje to in tega se zavedam, da smrt je kruta brez srca, vso kar vzame nase in da. Spaval mirno, moj Peter, srečno tam v hladni zemlji, dokler se s Teboj ne srečamo. Zalutno je, ker Tebe od nikoder ni in moje srce vedno znova krvavi v neustavljivi žalosti."

Zalutno je, ker Tebe od nikoder ni in moje srce vedno znova krvavi v neustavljivi žalosti.

Zalutno je, ker Tebe od nikoder ni in moje srce vedno znova krvavi v neustavljivi žalosti.

Gmota surovega umetnega kavčuka, ki so mu dali ime "butyl", katerega je Standard Oil of New Jersey izdelala iz petroleja. Družba pravi, da lahko v slučaju potrebe zadosti vsem ameriškim potrebam po kavčuku z novim produktom; treba bi zgraditi le dovolj tovarn.

HOLLYWOODSKA ZVEZDA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA AMERIŠKE FILMSKE METROPOLE

Spisal E. Stilgebauer.

Prevedel Ivan Jontex

"To je prekleto nerodna zadeva, gospod doktor! Nenadna nesreča nas ni le oropala naše največje igralki, ki je bila še primeroma mlada, temveč nam še obeta delati sive lase."

"Zakaj? Kaj mislite s tem, Steams?"

"Kaj mislim? Saj je vendar jasno! Zato sem vas tudi dal takoj poklicati, da si dobite vedel, da ni bilo več pomoči. Ali boste podpisali mrtvaški list, preden pokličem policijo? Ali bo potrebna mrtiško-ogledna preiskava?"

"Preiskava? Zakaj, Steams?"

"Zato, ker stojimo pred zamotano uganko, doktor. Vzrok smrti še vedno ni jasen. Dreamly vam je zadevo pojasnil, mar ne? Nu, torej? Ali je bila srčna kap, ali kaj?"

Doktor Fielding je z veliko gotovostjo odgovoril:

"Steams, jaz mislim, da sem bil dovolj jasen. To je slučaj zastrupitve in nič drugega. Jaz sem to pričakoval in sem to tudi povedal Dreamlyju. Astori se je že dolgo vdajala morfiju, zadnje mesece tudi kokainu. Pojdite z menoj in jaz vas bom prepričal, da ne tli nič drugega za vašo zamotano uganko!"

Zdravnik je vstal ter odšel v atelje. Steams mu je razburjen sledil. Moža sta se ustavila na odru, kjer je Astorino truplo še vedno ležalo na istem mestu, kjer je bilo otrpnilo v trenutku smrti.

"Prosim, Steams, pogledajte!"

Zdravnik je na lahko dvignil roko mrtve igralki ter pojasnjeval:

"Tu vidite vbojnjak poleg vbojnjaka, ranico poleg ranice... nedvoumne sledove morfijske igle, ki je bila nešteto krat rabljena."

Medtem ko se je Steams na lastne oči prepričal o teh dejstvih, se je zdravnik nenadoma sklonil in nekaj pobral.

"Pogledajte!" je vzkliknil in pokazal presenečenemu režiserju neko stvar, ki je bila podobna zlatemu svinčniku, v resnici pa je bila umetniško izdelana morfijska brizgalka. "Tale stvarca neizpodbitno dokazuje točnost moje ugotovitve."

Steams je vzel brizgalko v roko, zdravnik je pa nadaljeval:

"Ti ljudje so si tako podobni v tem, da imajo vedno pri sebi ta strup, brez katerega ne morejo več živeti, skritega v najrazličnejših predmetih. Da, da, prijatelj, jaz se ne dam tako lahko prevarati. Astori je postala žrtev svoje slabosti, ker je njenemu telesu zmanjkalo odporne sile, da bi nadalje premagovala pogubne učinke neprestane zastrupljanja."

Potem se je zdravnik nenadoma spomnil: "Kam je pa ona izginila?"

"Ali imate morda v mislih gospodično Moon?" je poizvedoval Steams. "Njo je nesreča strašno pretresla in jaz ji niti najmanj ne zamerim, da se je po francosko poslovila. Ona je bila najbližja pričateljica Astorine žalostne smrti."

"Pravilno!... Toda vrniva se k stvari! Meni se zdi, da se da stvar urediti brez preiskave. V slučaju potrebe se to lahko opravi. Jaz bom navedel srčno kap kot vzrok smrti. Na ta način bomo prišli najhitreje iz gošče. Ali imate pri roki pero in črnilo?"

Steams mu je uslužno ponudil svoje nalivno pero. "Izvolite."

Doktor Fielding se je še enkrat ozrl na Astorino truplo. Potem pa je šel za Steamsom v njegovo pisarno, kjer je izpolnil mrtvaški list.

TRETJE POGLAVJE

Vest o nenadni, zagonečni smrti slavne Astori se je razširila po Hollywoodu in Los Angelesu z brzino gozdnega požara. Telegrafski in telefonski aparati so z mrzlično naglico raznesli po deželi, kajti Astori je bila najbolj priljubljena filmska diva v Severni Ameriki.

Rodile so se seveda vsakovrstne govorice in domneve. Astori je bila jedva pokopana, ko so začela deževati na losangeleško policijo pisma, ki so naravnost obtoževala, da je postala največja ameriška filmska diva žrtev zločinske zarote.

To ni bilo nič čudnega. Na dnu vsega tega je tičala konkurenca. Newyorška družba Bioscope, ki ji je imel velefilm "Kleopatrina smrt" iztrgati prvenstvo na filmskem polju, je bila zdaj na konju. In mlada Kalifornijska filmska družba z vsemogočnim Melbournom Steamsom na čelu, ki se je imela zahvaliti tragično preminuli Astori za svoj največji uspeh, je bila v strahu.

Pritiaki je bil tako močan, da je Melbourn Steams nekega jutra dobil poziv, da se zgasi na losangeleškem policijskem ravateljstvu.

Mož si je baš trafil možgane z uganko, kako dovršiti novi film brez Rite Astori, ko je vstopil v njegovo pisarno policijski uradnik z zloveščim pismom, o katerem si je bil takoj na jasem, kaj pomeni. Steams je v mislih milo zaklel, potem pa uradnika vladno povabil, naj sede in malce počaka. Dve minuti pozneje je bil Steams pripravljen.

"Ali lahko takoj govorim z gospodom Stephensonom?" je vprašal policijskega uradnika ter se dvignil od svoje pisalne mize, obložene z vsakovrstnimi listinami.

Uradnik je priklimal. "On vas pričakuje."

Moža sta se odpravila na pot.

Gospod Stephenson, ki je imel to zadevo v rokah, ga ni pustil dolgo čakati. Ko je Steams vstopil v njegovo pisarno, mu je prijateljsko segel v roko ter z malone opravičujočim glasom vprašal:

"Saj veste, gospod, za kaj gre?"

"Naravno, gospod Stephenson."

"Dobro. Prosim, sedite."

Filmski tital in policijski uradnik sta se vsedla in slednji je povzel:

"Jaz iskreno obžalujem, da sem prisiljen, nadlegovati vas zaradi te neprijetne zadeve. Toda z vašo osebnostno neugodju in vašim in vašega podjetja zaslugam za Hollywood in Los Angeles je treba stvar rešiti. Na kratko povedano, newyorški časopisi so začeli ponovno vlačiti zadevo na dan. Da si boste na jasem, prečitajte ta le članek v 'Worldu'."

Stephenson je ponudil Steamsu časopis, ki ga je imel na svoji pisalni mizi, rekoč:

"Ta le izvod mi je bil poslan na moj privatni naslov. Človek si lahko misli, zakaj..."

"Seveda..." je mirno pritrdil Steams. Vzel je v roke ponudeni časopis ter začel čitati naznačeni članek.

Ko je čez nekaj minut vrnil časopis preiskovalnemu uradniku, se mu je roka tresla in obraz mu je prebledel od srca.

"To je grda nesramnost!" je bruhnil iz sebe.

"Tudi jaz sem tega mnenja", se je strinjal Stephenson. "Oni sumijo vas, vsaj med vrsticami! Ali vam je to jasno?"

"Pisec članka je Francis Power," je mrko dejal Steams, "moj tekmeč in ravatelj družbe Bioscope v New Yorku. Z njim bom že obračunal."

(Dalje prihodnjič)

Živčna preizkušnja

Napisal E. K.

Samo železni živel kakšnega Pietu Holmana so mogli prebiti preizkušnjo, ki se ji je moral podvreči neke noči. In sicer v višini dobrih štiri tisoč metrov nad gorami južne Mehike, na poletu iz Mehiko-Cityja v Vera Cruz.

Piet Holman je imel dovolj vzroka, da je hotel priti kakor hitro mogoče in neopazno v Vera Cruz, tam pa na severno-ameriški parnik. To je bil polet za svobodo in življenje — bil je beg.

Piet Holman se je čisto po nedolžnem in nehoti zapletel v neko politično zadevo. In sicer kmalu nato, ko se je zaročil s Juanito, hčerjo lastnika plan-taž Correnha. Neki ljubosumen tekmeč je nič hudega slutečega Holmana zapletel v neki političen atentat, tako da je bil v nevarnosti za svobodo in življenje.

Po zaslugi svojega zagovornika senorja Correnha, ki je bil o nedolžnosti svojega zeta trdno prepričan, se je mogel Piet v poslednjem trenutku izogniti aretaciji. Na hitro so

napravili načrt za beg. Pietu Holmanu, letalcu pri neki mehiški letalski družbi, je samemu šinilo v glavo, da bi pobegnil z letalom.

To je bilo kajpak drzno početje; hotel se je kot prtljaga odpeljati v Vera Cruz in se od tam prenesti na ameriški parnik. Juanita naj bi ga spremljala. Na krovu parnika naj bi ga rešila iz ovojja. Potlej bi bil prost.

Tako so nekega večera z drugimi manjšimi in večjimi pošiljkami prenesli v potniško in tovorno letalo ME-1459 precej dolg in težak zaboj. Samo dva potopnika sta stopila v letalo: neki gospod in neka dama.

Juanita si je olajšana oddahnila, ko je letalo odletelo in pod seboj ter za seboj pustilo mesto. Še nekaj ur in s Pietom bosta na parniku na varnem!

Kmalu se je pa pokazalo, da si je bila prekmalu oddahnila. Slučajno je opazovala pred njo sedečega radio-telegrafista in videla, kako sprejema neko sporočilo. Mož je predirno pogledal v oddelek za potnike. Kaj je spisal?

Sporočilo, ki ga je bil pravkar sprejel, se je glasilo: "Najbrž imate v letalu poli-

tičnega begunca, obrnite letalo, takoj javite!"

Juanita je videla, kako se je mož dvignil in se napolnil v prostor za prtljago. V letalo so bili sprejeli polno zabojev in v enem izmed njih naj bi bil skrit neki begunec.

"Ali meniš, da bi utegnil v enem izmed teh zabojev kdo ležati?" vpraša radiotelegrafist prtljajnika, ki je sedel na velikem zaboju.

"Zakaj ne? Ali ga moreš ven potegniti?"

"Da! Toda kako? Ali naj vsak zaboj posebej preiščem?" Moža niti slutila nista, da za zabojem, na katerem je sedel prtljajnik, leži zaboj s Holmanom, ki je šlihal sleherni besedo.

Radiotelegrafist je nekaj časa premišljeval, potlej pa zapustil prostor za prtljago. Juanita je videla, kako je potlej vneto razgovarjal z letalcem. Vendar pa ni mogla ujeti nobene besede. Ko je radiotelegrafist naposled sedel na svoje mesto, si je olajšana oddahnila. Ali je bila v svojem strahu videla samo prikazni?

Ko je tako premišljevala, je resko in strahotno prenehal ropotati motor. Potlej je spet

Železna ruda drči v prostore tovarnega parnika v Duluthu, Minn.

zagrmel, popustil — in povsem prenehal. V naslednjem trenutku je letalec prestrašen zakričal, letalo se je krepko nagnilo in letelo navzdol...

"Privežite si padala!" je vzkliknil letalec, ki je bil videti zelo razburjen. "Motor je odpovedal in tudi vzvod za hitrost šepa!"

Radiotelegrafist je stekel v prostor za prtljago, odprl vrata in zavpil:

"Caning, pripni padala, padamo! Hitro!"

Oba sta stekla naprej in pomagala obema potnikoma pripenjati padala. Zdelo se je, da letalo brez prestanka drvi navzdol. Juanita je bila skoraj omedlele. Piet v zaboj! Kaj bi naj storila? Bog nebeški, saj vendar ne more pustiti, da se ubije!

Piet Holman je pa bil vse alšal — in občutil. Čutil je padanje, alšal je radiotelegrafistov glas. Njegova prva misel je bila, da bi razbil svoje tenko leseno hišico. Na lepem mu je pa na videx bedasta misel šinila v možgane: če vse to le ni past in če motor sploh ni odpovedal? Če je pa morebiti vendar? Piet Holman je ležal v zaboju, stisnil zobe, premagoval prebujajoči se smrtni strah — in se ni ganil. Šlo je za svobodo ali smrt — zato je tvegaval vse.

"Ne, begunca ni med prtljago!" je zaklical radiotelegrafist, ko je Juanita že usta odprla, da bi izdala Pieta. "Zdaj bi zanesljivo že bil prilezel na dan, to vam lahko povem!" Obrnil se je k letalcu in mu dejal: "Zdaj le ujemi motor — vse je v redu!"

Še nekaj sunkovitih zavojev in letalec je aparat spet ujel, pot se je nadaljevala z brnečim motorjem. Skozil eter je pa poletelo sporočilo:

"Letalo ME-1459 — begunca ni med prtljago. Letimo dalje." Živi in zdravi so pristali v Vera Cruzu. Kmalu nato so prenesli na krov ameriškega parnika dolg zaboj. In kmalu nato je mogla Juanita svojega Pieta med radostnimi solzami objeti...

Primer

Sinko: "Čudno je to, da si novoporočena v cerkvi podasta roke."

Oče: "Veš, sinko, tudi roko-borci si podasta roke, preden se začne boriti..."

Litva, Letonska in Estonska

Litva, ki so jo posele sovjetske čete, je bila nekdanja velika država. Do 9. stoletja so ji vladali razni knezi, v 14. stoletju so se vsa plemena zedinila. Država se je raztegnila do Kijeve in pokrajin, ki spadajo že v črnomoško področje. Največjo slavo in moč je dosegla Litva, ko je litvanski knez Jagelo vzel za ženo hči Ludovika Velikega in postal tudi poljski kralj. Pri Tannenbergu je 1410 premagal nemške križarje in ustavil prodiranje Nemcev na vzhod.

Poljska in Litva sta ostali dolgo časa skupaj. Po delitvi Poljske je pripadala Litva Rusiji in postala gubernija. Med svetovno vojno so rasle ideje narodne samostojnosti. Leta 1919 so zasedli Vilno boljševiki, 1920 pa poljski general Želigovski. Vilno je pripadlo Poljski, po zlomu države so jo pa sovjeti skupaj z okolico spet odstopili Litvi.

Litva ima 72.000 km² zemlje ter 3.500.000 prebivalcev. Litva, po domače Lietuva, ima sorazmerno blago podnebje. Prebivalstvo se bavi največ s poljedelstvom in gozdarstvom. Obdelovanje zemlje je na nizki stopnji. Litvanska trgovinska mornarica šteje 70.000 reg. ton. Njene prometne zveze so slabe, ima le 1674 km železnice. Dežela leži po večini na starih rečnih nanosih, ledeniških grobljah iz časov, ko je skandinavski led še polzel najevropejsko celino.

Litva je imela v preteklosti nekakšno usodo "severne Belgije". Skozil njene velike gozdove so prodirale švedske čete, odmevali bojni klici ruskih čet Hovanskage, Srebrnega in Trubeckage. Litvanske vasi so gorele po masčevanju Švedov, Rusov in Poljakov. Vilno ni bilo le enkrat izpremenjeno z ognjem in mečem v prah in pepel. V tem mestu je tudi car Aleksander na nekem plesu vvedel, da so francoske čete prešle Njemen in da marširajo k mestu.

Letonska, srednja od treh baltskih republik, ima dva milijona prebivalcev, dobra petina na teh stanuje v mestu Rigi, ki je bila pred svetovno vojno važna ruska luka, po velikosti šeststo mesto Rusije. Tu je pri-

hajalo l. 1913 20,6 ruskega uvoza in odhajalo 28,2% ruskega izvoza v svet. Letni promet je znašal tri milijone reg. ton in vse letonsko primorje je bilo važno izhodišče prostranega ruskega zaledja. Sama Letonska je imela tedaj 800 velikih industrijskih podjetij s 100.000 delavci. Bila je to zlata doba procvita za Rigo in okolico, ki je kasneje, brez zveze s prirodnim zaledjem dobila sicer narodno svobodo, gospodarsko pa precej osiromašila.

V letih svetovne vojne se je prebivalstvo Rige zmanjšalo od 515.000 na 210.000. Nova republika je nastala v krvavih borbah. Po zmagi antante so se iz mesta umaknili Nemci. Republika meri 65.790 km², je pretežno agrarna dežela in izvažala posebno znano letonsko maslo, les, lan, ribe in žunko. Letošnje luke so dosegle polovico kvantitete iz l. 1913.

Estonska meri 47.550 km² in ima nekaj nad milijon duš. Nje glavno mesto Tallin je bilo pred 700 leti v rokah Dancov. Mesto ima slikovito lego, v njem je ohranjeno mnogo zgodovinskih stavb. S 140.000 prebivalci in veliko moderno luko je nekako predmestje Leningrada. Luka je 45 dni v letu pod ledom.

Estonski so Fincev soroden narod, pripadajo ugro-finski skupini. Starejši rod se še spoznavava v rusčini, ki so se je učili v šolah. V dvajsetih letih svobode je naraslo prebivalstvo le do 20.000 duš. Na 1.127.000 prebivalcev je to kaj malo. Pri-rastek Estonske je tedaj najmanjši v Evropi. V Tajinu je 20.000 ljudi manj kot jih je bilo pred 20 leti. Posebno velika je umrljivost za jetiko.

V Estonski so ženske zaposlene v vseh moških službah. Tudi v brivnicah brijejo ženske, v gostilnah ni moškega strežništva.

Najzanesljivejše dnevne delavske vesti so v dnevniku "Prosveta". Ali jih čitate vsak dan?

Prijateljski razgovor

"Očka, kaj je prav za prav naneni genij?"

"Sinko, to je tisti očka, ki ko zasluži več, kakor mama troši."

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjižljubno cigareto. Kajpak je dobil. Zdravil ni hotel uti-praške je iztresal kar pod po-ljo. O zdravnikih ni imel nič. Edison prav nič laskavega ni-ja. Bil je precej gluha, zato se bolničarji nemoteno pogov-jali vpriču njega, kaj naj ne-je v njegovo korist. Kaj so mu hoteli naprtiti kaj so-jetnega, je prav zanesljivo ali in se na vso moč branil proti-hovim nameram.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

■■■■■

Vsa pojasnila daje vođstvo tiskarne.—Cene zmerno, unijako delo prvo

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 SO. LAWDALE AVENUE

Tel. Beckwith 4994

CHICAGO, ILLINOIS

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine in eni naroč-niki. List Prosveta stane za vsa enaka, za člana ali nečlana \$1.20 na eno leto naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 na tednik, se jim to prijete k naročninu. Torej sedaj ni varoka, reči, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini mesto, ki bi rad čital list vsak dan. Člen lista Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Ciceru in Chicago je...
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 4.80
2 tednika in..... 9.60	2 tednika in..... 9.60
3 tednike in..... 14.40	3 tednike in..... 14.40
4 tednike in..... 19.20	4 tednike in..... 19.20
5 tednikov in..... 24.00	5 tednikov in..... 24.00
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsto denarja ali Menor Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupaj naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsto listu Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo znati datum za to vsto naročniku.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo polijam naročnino za list Prosveto vsto \$.....

1) Ime..... Čl. družine \$.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledočih članov moje družine:

2)..... Čl. družine \$.....

3)..... Čl. družine \$.....

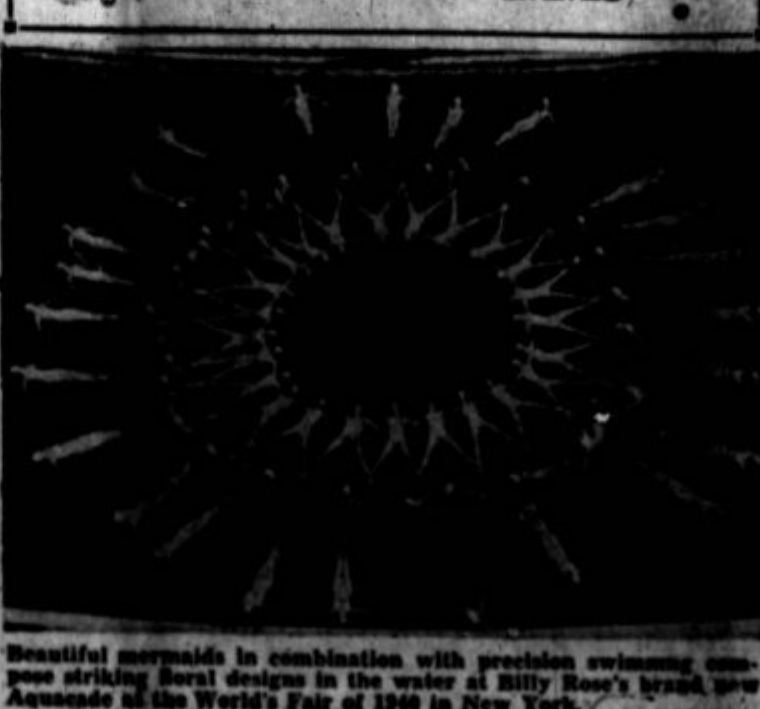
4)..... Čl. družine \$.....

5)..... Čl. družine \$.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

LIVING WATER LILIES

Beautiful mermaids in combination with precision swimming costumes striking novel designs in the water at Billy Rose's brand new Aquacade at the World's Fair at 1936 in New York.